

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Agenda Ecclesiae Paderbornensis

Dietrich <Paderborn, Bischof>

Paderbornae, 1602

De Epactis.

urn:nbn:de:gbv:23-drucke/s-483a-2f-helmst3

Explicatio Kalendarij.

2. Aurei numeri) & numerum compositum diuide per 19. Númerus qui ex diuisione relinquitur, erit numerus Aureus anni propositi, vt si quærat^r Aureus numerus anni currentis 1602. addo 1. & fiet 1603. quæ diuido per 19. & remanent post diuisionem 7. quæ hoc anno sexcentesimo secundo sunt numerus Aureus. Rursum si anno sequenti 1603. addideris 1. fiet numerus 1604. quo diuiso 19. relinquentur 8. pro Aureo numero anni 1603. Similiter si annis 1633. adijciatur 1. fiet numerus 1634. quo diuisio per 19. nihil superest; erit igitur tunc numerus Aureus 19. atque ita de cæteris. Numerus verò, qui ex diuisione prodijt, (quem Arithmetici quotientem vocant) ostendit reuolutiones huius Cycli à Christi natiuitate elapsas.

DE EPACTA.

EPacta nihil aliud est, quam numerum vndecim dierum, quibus annus Solaris communis dierum, vtpote 365. annum communem Lunarem, dierum videlicet 354. superat. Nam in anno communi Solari Luna facit duodecim coniunctiones cum Sole, & vndecim dies super sunt decimæ tercię Lunationi, & hi vndecim dies sunt Epacta, efficiuntq; vt Nouilunia in anno sequenti vndecim diebus citius contingant quam in præcedenti. Et si secundo anno denuò addantur 11. fiet 22. ac sic Nouilunia viginti duobus diebus citius continget anno tertio, quàm primo. Si vltius his 22. adijciantur 11. fiet 33. ex quibus si triginta auferantur, (vt quæ integram Lunationem constituunt) remanebunt 3. Epacta quarti anni. Et sic à principio procedendo cum 11. habebitur Epacta anni propositi.

Obseruandum tamen quod Epactæ illi, quæ respondit aureo numero 19. semper adijciuntur 12. loco 11. vt sequens Epacta haberi possit, quæ respódet aureo numero 1. Quod ideo fit, vt vltima Lunatio Embolismica, currente aureo

nume

Explicatio Kalendarij.

numero 19. sit tantum 29. dierum, videlicet vno die minor. Si enim 30. dierum esset, vt alix sex Lunationes Embolismi-
cæ, non redirent Nouilunia post 19. annos Solares ad eodẽ
dies, sed vno die tardius quàm ante 19. annos.

QVOMODO EPACTA EX AVREO NUMERO
ab anno currente 1602. ad annum 1699. inclusiue
sit elicienda.

REGVLA PRIMA

DVc Aureum numerum annitui in 11. compositum nu-
merum per 30. diuide, quod remanet erit Epacta anti-
qua, ex hac aufer 10. & habebis Epactam nouam iuxta cor-
rectum Calendarium. Exempli gratia: Anno hoc 1602. nu-
merus Aureus 7. hunc duc in 11 & fiet 77. quæ diuide per
30. supersunt 17. Epacta antiqua, à qua aufer 10. & remane-
bunt 7. Epacta noua.

REGVLA SECVND.

QVod, si Epacta antiqua minor sit quam 11. ita vt 10. ex ea
auferri non possint, adde 30. ad illam antiquam, & tunc
ex numero composito aufer 10. & prodibit Epacta noua.
Exemplum: Anno Domini 1606. numerus aureus est 11.
hunc duc in 11. & fiet 121. quæ per 30. si diuideris restabit 1.
Epacta antiqua. Ab hac quia 10. auferri non possunt, ideo
30. Adicienda, & fiet 31. à quo numero si abstuleris 10. re-
manebunt 21. quæ est Epacta noui huius anni 1606.

REGVLA TERTIA.

Porro, si numerus Aureus per 11. multiplicatus 30. non
exæquet, (vt fit in vnitae & dinario) tum 30. ei adicien-
da sunt, & compositus per 30. diuidendus, & procedendũ
vt supra. Exempli causa: Anno Domini 1615 numerus
Aureus est 1. hunc duc in 11. manebũt 11. Quia igitur hic nu-
merus minor est quàm vt per 30. diuidi possit, ideo adicienda
sunt ei 30. & fiet numerus 31. quem si per 30. diuidas super-
erunt 1. Epacta antiqua, à qua aufer 10. & manebit 1. Epa-
cta noua.

Explicatio Calendarii.

Si vero absq; longa computatione Epactam inuenire desideras, quere Aureum numerum anni tui in sequenti tabella & Epacta, quæ directè illi supponitur, erit Epacta eiusdem anni.

TABELLA AUREORVM NUMERORVM ET Epactarum inter respondentium, ab anno 1599. deserviens vsq; ad annum 1699. inclusiuè.

ur. num.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
Epactæ.	LII	LIII	LIIII	LV	LVI	LVII	LVIII	LVIIII	LX	LXI	LXII
ur. num.	15.	16.	17.	18.	19.	1.	2.	3.			
Epactæ.	LXI	LXII	LXIII	LXIIII	LXV	LXIIII	LXIII	LXII	LXI	LX	LXIIII

Nuenta igitur hoc modo Epacta, quære illam in sequenti Calendario, singulos menses percurrento; & diebus illis, quibus eam inueneris scito esse Nouilunium. Obseruum tamen, quod cum nullus Cyclo Solaris calculo astronomico ad vnguem respondeat, data est diligenter opera, vt potius Nouilunia ferius aliquando per Epactas demonstrantur, quam vt aliquando sedes suas anteuertant; ne cum Quarto decimanis hæreticis sacrosanctum Pascha, vel in 14. luna, vel ante celebretur.

DE CYCLO SOLARI.

Cyclo Solaris, seu litterarum Dominicalium, est reuolutio numeri 28. annorum ab 1. vsque ad 28. qua reuolutione peracta, iterum ad vnitatem reditur: initiumq; sumit à Ianuario, formatur autem hic Cyclo Solaris 28. annorum ex multiplicatione 7. per 4. ob id, quod propter septem dies hebdomadæ, septem sint litteræ Dominicales, & quouis anno quarto vnus dies intercaletur; ita, vt tunc ordo ille septem litterarum interrumpatur; recipianturq; duæ litteræ dominicales.

Quomodo Cyclo Solaris inueniendus.

Annis Domini adde 9. (quia Christus natus est anno huius Cyclo) compositum numerum diuide per